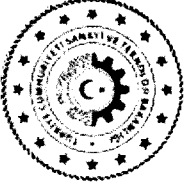

2025 AİLE YILI

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/30870 GK 11

Sayı :E-75833232-610-7359972
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
15/10/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 22.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669540 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Adana Milletvekili Sayın Sadullah KISACIK tarafından tevcih edilen 7/30870 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:8ACE0E8F-3163-457E-A725-D733F1289D85

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi İçin:soruonergesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN SADULLAH KISACIK'IN

7/30870 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Hazır giyim sektörü, Türkiye ekonomisinin ihracata dayalı büyüme modelinde uzun yıllardır öncü bir rol üstlenmiş; milyonlarca kişiye istihdam sağlayan, yüksek katma değer üreten ve ülkemizin dış ticaret dengesine olumlu katkıda bulunan stratejik sektörlerden biri olmuştur. Ancak Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, yakın dönemde hazır giyim ve konfeksiyon sektörü, ihracat performansında ciddi bir düşüş yaşamış 26 sektör arasında Mayıs ayında 4. sıraya gerileyen sektör Haziran ayında 5. sıraya gerilemiştir. Bu gerileme, sadece bir sıralama kaybı olmanın ötesinde, sektörel bir kayıp, stratejik üretim gücünün yitirilmesi, istihdam, yatırımlar ve küresel rekabet gücü açısından alarm verici bir tabloyu ortaya koymaktadır. Özellikle enerji maliyetlerindeki artış, yüksek enflasyon, kur dengesizlikleri, üretim maliyetlerinin yükselmesi, Avrupa pazarındaki talep daralması; Çin, Bangladeş, Vietnam ve Mısır gibi ülkelerin fiyat rekabeti, hazır giyim ihracatçılarımızın küresel pazarda zemin kaybetmesine neden olmaktadır. Özellikle son dönemde 200'den fazla tekstil firmamız üretimini Mısır'a taşımıştır. Ülkemizle Mısır arasındaki asgari ücret farkının Mısır lehine 1000 dolar civarına çıkmış olması, enerji maliyetinin Mısır'da daha düşük olması ve QIZ antlaşmasıyla ABD'ye gümrüksüz ihracat avantajı, ülkemizde devlet desteklerinin yetersizliği, finansmana erişim sıkıntıları, lojistik ve tedarik zinciri sorunları gibi yapısal problemler sektörün yurtdışına göçünü hızlandıran faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu doğrultuda, hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansındaki düşüşün gerekçelerinin ortaya konulması, sektördeki mevcut durumun detaylı bir şekilde değerlendirilmesiyle alınması gereken önlemler acil olarak belirlenmeli ve hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ülkemizde yeniden yükselişe geçmesini sağlayacak politikaların sektörün geleceği açısından bir an önce hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda,

Soru 1- TÜİK, TİM ve İHKİB verilerine göre 2024 yılında ve 2025 ilk 6 aylık döneminde hazır giyim ihracatındaki düşüş yüzdesi, pazar payı kaybı ve ülkeler bazlı değişim (ABD, AB, Hollanda, Mısır) nedir?

Soru 2- Aynı dönemde hazır giyim sektöründe işten çıkarılan kişi sayısı, kapanan firma sayısı ve azalan istihdam seviyesi ne kadardır? Bunların iller bazlı dağılımı var mıdır?

Soru 3- Türk firmalarının Mısır'da açtığı hazır giyim fabrikası sayısı kaçtır? Bu fabrikaların yatırım hacmi, istihdam kapasitesi ve ihraç ettiği ürün miktarı nedir?

Soru 4- Söz konusu dışa göç, sektördeki kapasite kullanım oranına ne düzeyde etki yapmıştır? Türkiye'deki 2025 Nisan, Mayıs ve Haziran kapasite kullanım oranı nedir?

Soru 5- İşçilik, enerji, kira, hammadde gibi üretim maliyetlerindeki artış oranları nelerdir? Bu artışların firmaların rekabet gücüne ve yurt dışına taşınmalarına etkisi nasıl analiz edilmiştir?

Soru 6- Devalüasyon, yüksek faiz, yanlış kur politikası gibi nedenlerle firmalar yerinde üretimi tercih etmekten kaçınmıştır. Kurumunuzca bu konuda yürütülen sektörel bir etki analiz raporu var mıdır?

Soru 7- Bakanlığınızın hazır giyim üretimini Türkiye'de tutmak için uyguladığı ya da uygulayacağı finansal ve mali teşvik/destek politikaları nelerdir? Yurt içi yatırımların yurt dışına taşınması hâlinde taşımaya konu şirketlerin cari olarak faydalandığı teşvik/desteklerle alakalı cezai yaptırım veya zarar tazmini söz konusu mudur?

CEVAPLAR:

Türkiye'nin tekstil ve hazır giyim sektörlerinde dünyada sahip olduğu hâkim konumun ve rekabet gücünün artarak sürdürülmesi amacıyla ilgili Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ve STK'lar ile gerekli iş birliği, proje ve çalışmalara aralıksız devam edilmektedir. Bu alandaki küresel ve yerel eğilim ile gelişmeler; aralarında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türk Eximbank'ın da bulunduğu paydaşlarımız ile yakın koordinasyon içerisinde takip edilerek proaktif politikalar izlenmektedir.

Bu bağlamda Bakanlığımız, kendi görev, yetki ve sorumluluk alanı içerisindeki hususlarla ilgili gerekli proje ve çalışmaları titizlikle gerçekleştirmektedir. Örneğin, Bakanlığımız bünyesinde faaliyet gösteren, kamu ve özel sektör temsilcilerinden oluşan teknik bir komite olan Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi Teknik Komitesi'nde, tekstil sektörüne yönelik konular değerlendirilmekte ve özellikle son yıllarda iklim değişikliğiyle birlikte önemi artan yeşil dönüşüm, sürdürülebilirlik ve kaynak verimliliği konuları üzerinde çalışılarak sektöre yönelik teşvik ve desteklerin tasarlanması için girdi sağlanmaktadır. Bunlar arasında yer alan "Yeşil Dönüşüm Destek Programı" kapsamında; iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan, kaynak verimli ve düşük karbonlu üretimi amaçlayan yatırımlar desteklenmektedir. İşletmelerimizin enerji ve kaynak verimliliği sağlayan ve yenilenebilir enerji üretimini artıran yatırımları ise "Öncelikli Yatırımlar" kapsamında desteklenmektedir.

Bir diğer destek mekanizması da "Dijital Dönüşüm Destek Programı"dır. Ülkemizde dijital dönüşümüne yönelik yapılacak yatırımların desteklenmesini amaçlayan Dijital Dönüşüm Programı 30.05.2025 tarihli, 9903 sayılı Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasıyla birlikte "Stratejik Hamle Programı" ve "Öncelikli Yatırımlar" kapsamına alınmıştır. Böylece katma değeri yüksek teknolojik ürün ve çözümlerin mevcut işletme süreçlerine entegre edilmesiyle maliyet azaltımı, kalite artışı, müşteri memnuniyeti ve aynı zamanda küresel pazarda rekabet edilebilir seviyelere ulaşılabilme hedefleyen işletmelerin yatırımlarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Programdan imalat sanayinde en az 5 yıl faaliyet gösteren ve yatırım süresi boyunca belirlenen asgari yatırım tutarını yapabilecek KOBİ'ler veya büyük işletmeler faydalanabilmektedir. Program kapsamında işletmelerden Dijital Dönüşüm Değerlendiricileri tarafından hazırlanan güncel "Dijital Dönüşüm Değerlendirmesi ve Yol Haritası" ve aynı zaman da program kapsamında belirtilen "Ürün Listesi" ne sadık kalınarak hazırlanan bir Yatırım Planı sunmaları beklenmektedir.

Ayrıca, “Üreten Şehirler Programı” çerçevesinde de işletmelerimizin enerji, su ve kimyasal tüketimi tespit edilerek iyileştirme önerileri geliştirilmektedir. Ayrıca; “Çalışan ve Üreten Gençler Programı” bağlamında; özellikle genç işsizliğin yüksek, kadın istihdamının düşük olduğu illerde tekstil başta olmak üzere emek yoğun sektörlerle yönelik üretim ve hizmet altyapılarının oluşturulması hedeflenerek çok sayıda fabrika veya atölye kurulumu desteklenmiştir.

Bunların yanı sıra Tekstil ve Hazırgiyim sektöründe faaliyet gösteren binlerce işletmemize KOSGEB Destek Programları kapsamında sağlanan destek ödemelerine yoğun bir şekilde devam edilmektedir. Emek yoğun sektörlerimizde istihdamın korunması ve geliştirilmesi amacıyla uygulamaya aldığımız İstihdamı Koruma Destek Programı ile tekstil ve hazır giyim sektörlerindeki işletmelerimiz dâhil 14.838 KOBİ’ye toplam 4,69 milyar TL destek sağlanmış, bu işletmelerde 402.936 istihdam korunmakla beraber 24.245 ilave istihdam da gerçekleşmiştir.

Ancak, Bakanlığımızın bu önemli sektöre yönelik destekleri, bunlarla da sınırlı değildir. Nitekim 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın yürürlüğe girdiği tarih olan 20/06/2012 tarihinden günümüze kadar, yalnızca Hazır Giyim ve Konfeksiyon sektörüne yönelik olarak 5.008 adet Yatırım Teşvik belgesi (YTB) düzenlenmiştir. Söz konusu belgelerde öngörülen sabit yatırım tutarı toplam 99 milyar TL olup 632.203 kişilik istihdam oluşturulması öngörülmüştür. Toplam tekstil sektöründe (giyim, kumaş, örme, iplik ve dokuma) ise 11.711 YTB düzenlenmiş olup bu çerçevede 964 milyar TL sabit yatırım tutarı ve 835.886 kişilik istihdam öngörülmüştür.

Bununla birlikte, 30/05/2025 tarihli ve 32915 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9903 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında uygulamaya alınan yeni teşvik sisteminde 1. bölge illerinden 4., 5. veya 6. bölge il veya ilçelerine taşınan imalat sanayi yatırımları için asgari 50 istihdam sağlanması kaydıyla taşınan makine ve teçhizat ile ilgili olarak tamamlama vizesi aşamasında tespit edilen istihdam da sigorta primi işveren hissesi desteği ve sigorta primi desteğinden faydalanabilmektedir. Böylelikle, işgücü maliyeti daha düşük illere taşınan fabrikalara, teşvik sisteminin öngördüğü istihdam desteklerinin sağlanabilmesinin önü açılmıştır. Teşvik sistemi ile 6. bölge ve Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde yer alan OSB’lerde 14 yıla varan sigorta primi işveren hissesi desteği ile 10 yıla varan sigorta primi desteğinden yararlanılması mümkündür. Bu destekler, toplamda 6. bölgedeki 17 ilimizi ve alt bölge desteğinden yararlanan 289 ilçemizi kapsamaktadır.

Bu şekilde, tekstil ve hazırgiyim sektörlerinde üretim ve istihdamın korunması amaçlanmaktadır.